

UTAK 2014

Ulusal Tasarım Araştırmaları Konferansı

Yer: ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Ankara

Tarih: 10-12 Eylül 2014

KONU VE KAPSAM

Türkiye'de son yıllarda yapılan çalışmalara baktığımızda sıklıkla karşılaştığımız bir tespit, endüstriyel tasarımın 2000'li yıllardan itibaren hem eğitim hem de endüstri alanında önem ve tanınırlık kazandığıdır. Bu tespiti, son on yılda sadece ulusal düzeyde düzenlenen tasarım etkinliklerinin sayısındaki ve çeşitliliğindeki değil, aynı zamanda uluslararası alanda Türkiye'den tasarımcıların ve onların çalışmalarının görünürlüğündeki artış desteklemekte. Fakat daha da dikkat çekici olan, eğitim alanında gözlemlediğimiz hızlı gelişmeler. On yıl öncesine kıyasla endüstriyel tasarım mezunu veren lisans programlarının sayısı bugün yaklaşık üç katına çıkmış durumda. Bunun yanı sıra öğrenci değişimleri, yurtdışı lisansüstü çalışmalar, uluslararası nitelikli seminer ve çalıştaylar gibi etkinlikler aracılığıyla dünyada çeşitli üniversitelerle sürdürülen ilişkiler, Türkiye'deki tasarım eğitimine yeni bakış açıları kazandırıyor. Tasarım eğitimcileri ve araştırmacıları olarak kimi ulusal kimi küresel alandaki bu gelişmelere yön vermeye çalışırken bir yandan da Türkiye'de endüstriyel tasarımın bu gelişmelerin sonuçlarıyla şekillendiğini gözlemliyoruz.

ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü olarak düzenlediğimiz bu konferansta, tasarımın küresel bağlamını göz önüne alarak endüstriyel tasarım eğitiminin, mesleğinin ve araştırmalarının Türkiye'deki mevcut durumuna dair çalışmaları paylaşmayı, böylece yürütülecek tartışmalarla geleceğe yönelik çıkarımlar yapmayı ve izlenebilecek yollar önermeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda gündeme getirmek istediğimiz konu başlıklarını aşağıda sunarken bu başlıkların kısıtlayıcı değil, ele alınabilecek başka konular için de ilham verici olmasını umuyoruz.

Tasarım Eğitimi

Bir yandan teknolojideki değişimleri takiben tasarım eğitimi küresel ölçekte dönüşürken öte yandan bilhassa endüstriyel tasarım bölümü mezun ve öğrencilerinin sayısının hızla artmasıyla Türkiye'de, eğitimi tartışmak bir gereklilik haline geldi. Hızlı prototipleme, sayısal modelleme, parametrik tasarım gibi araçların tasarım eğitimi ve süreci üzerindeki etkileri, yeni sınıf ortamları ve cep telefonu, tablet gibi donanımların kullanımı ile eğitim müfredatı, hedefler ve alanı tanımlayan bilgi ve beceriler, farklı eğitim modelleri, eğitim projelerine dış paydaşların (kullanıcı grupları, firmalar, sivil toplum kuruluşları, vb.) katılımı, öğrenci ve mezun profilleri ile eğitimden beklentiler, tasarım eğitimcilerinin nitelikleri ve akademisyen-uygulamacı tartışmaları, eğitim mekanlarının ve stüdyonun dönüşümü, lisans ve lisansüstü programlar ile araştırma-eğitim etkileşimi ve tasarım eğitimi ile ilgili diğer konularda yürütülen çalışmaları paylaşmaya çağırıyoruz.

Tasarım Mesleği

Hizmet tasarımı, deneyim tasarımı ve etkileşim tasarımı gibi kavramların güncel endüstriyel tasarım tanımlarına dahil edilmesiyle ve tasarım alanının disiplinlerarası ilişkilere sağladığı açıklığın vurgulanmasıyla birlikte küresel ölçekte mesleğin sınırlarını genişletmeye yönelik eğilimler öne çıkıyor. Yerel ölçekteyse meslek camiası bir yandan bu kavramları ve ilişki biçimlerini içselleştirirken, diğer yandan endüstriyel tasarımcının iş güvencesinin sağlanmasına yönelik kaygılarla (endüstriyel tasarımcının imza hakkının olması, serbest meslek icraatında rekabetin korunması, asgari fiyatlandırma ve ücret

standartlarının oluşturulması, vb.) sınırları daha belirgin bir meslek tanımına yöneliyor. Türkiye'deki meslek araştırmacılarını, her iki açıdan da ele alınması gereken tasarımcının mesleki hak ve sorumlulukları, mevcut çalışma biçimleri ve koşulları, meslek örgütlenmesinin yaptırım ve regülasyon yaratabilme gücü, endüstriyel tasarımcının çalışma etiği ve kullanıcıya ve çevreye karşı sorumlulukları gibi konulardaki çalışmalarını paylaşmaya çağırıyoruz.

Tasarımda Sosyal Sorumluluk

Son dönemde bir yanda neoliberal politikalara karşı dünya çapında yoğunlaşan toplumsal hareketler; diğer yanda küresel ısınma, kaynakların hızla tükenmesi, kirlilik ve diğer çevresel sorunlara ilişkin yaygın bir farkındalık ortaya çıktı. Türkiye'de ve küresel tasarım kültüründe de tasarımda sürdürülebilirlik, tasarım aktivizmi, tasarımda toplumsal cinsiyet, yerel ürünler ve üretim yöntemleri, medyada endüstriyel tasarım temsilleri, maddi kültür çalışmaları bağlamında endüstriyel tasarım ve diğer tasarım kültürü ve tarihine dair başlıklar bu açıdan önem kazandı. Türkiye'deki araştırmacıları bu konulardaki sorumluluklarını tartışmaya ve en güncel örnek ve çalışmalarını paylaşmaya çağırıyoruz.

Tasarım Araştırması ve Tasarım Yöntemleri

Ulusal ve uluslararası alanda endüstriyel tasarıma dair doygun ve güncel bilgi kaynakları oluşturmanın yolu, hem tasarım araştırmasında hem de tasarım yöntemlerinde günümüzde öne çıkan yenilikçi, çok yönlü ve çoğulcu yaklaşımları derlemek ve paylaşmaktan geçiyor. Bu amaçla bu başlık altında, disiplinlerarası etkileşimin ve bilgi paylaşımının özendirilmesine, tasarım sürecinde yer alan tüm paydaşları içeren katılımcı tasarım yöntemlerinin yaygınlaşmasına, yapılan araştırmaların tasarım eğitiminde ve pratiğinde uygulanabilmesine ve tasarım araştırmasına yönelik etik anlayışının oturmasına dair, gerek endüstriyel tasarım teorisiyle gerekse eğitim ve pratiğiyle ilişkili çalışmaları paylaşmaya çağırıyoruz.

KONFERANSA KATILIM

Bildiri Sunumu

Konferansa önerilen bildirimler, iki aşamalı bir süreçte değerlendirilecektir.

1. Özet değerlendirmesi: Konferansa bildiri ile katılmak isteyenlerin, hazırladıkları en fazla 300 kelimelik özetleri 5 Mayıs 2014 tarihine kadar teslim etmeleri gerekmektedir. Özetlerde çalışmanın amacı, araştırma sorusu, teorik yaklaşım ve araştırma yöntemleri net bir şekilde ortaya koyulmalıdır. Özetler konferansın kapsamına uygunluk açısından bir ön değerlendirmeye alınacak, değerlendirme sonuçları 15 Mayıs 2014 tarihinde duyurulacaktır.

2. Tam bildiri metninin değerlendirmesi: Ön değerlendirme sonucunda kabul edilen önerilerin, başlık, özet, üç anahtar kelime ve kaynakçayı da içeren 3000 kelimelik tam bildiri metnininin 1 Temmuz 2014 tarihine kadar teslim edilmesi gerekmektedir. Bildiri metinleri konuya göre belirlenen en az iki hakeme gönderilecek ve hakem değerlendirmesi sonuçları 1 Ağustos 2014 tarihinde duyurulacaktır.

Çalıştay

Konferans kapsamında bildirimlerin yanı sıra özellikle tasarım eğitimcileri, endüstriyel tasarımcılar ve tasarım yöneticileri tarafından düzenlenen ve yürütülen çalıştaylara yer vermek istiyoruz. Çalıştay düzenlemek isteyenlerin, hazırladıkları en fazla 300 kelimelik özetleri 1 Temmuz 2014 tarihine kadar teslim etmeleri gerekmektedir. Özetlerde çalıştayın konusu, süresi, çalıştay için gerekli donanım ve malzemeler, öngörülen katılımcı grubu ve sayısı ve öngörülen çıktılar net bir şekilde ortaya koyulmalıdır. Çalıştay önerileri konferansın kapsamına ve programına uygunluk açısından bir ön değerlendirmeye alınacak, değerlendirme sonuçları 15 Temmuz 2014 tarihinde duyurulacaktır.

Tüm teslimler, konferansın yazışma adresi olan utak@metu.edu.tr üzerinden kabul edilecektir. Konferansla ilgili sorularınızı iletmek için yine bu adresi kullanabilirsiniz.